

CROSCENA

KROŚNIEŃSKA SCENA KULTURY

RCKP KROSNO Nr **87** marzec 2011

1

3

2

4

5

6

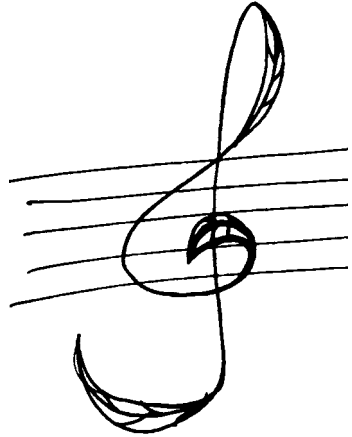
MIECZYŚLAW A. ŁYP

Z Szymanowskiego

Cisza dźwięczy zamkniętą przestrzenią
i smyczkiem toczy sen w ciemność
w chłód w noc bez gwiazd
w dawno odeszłe cienie

W otchłani pustych pól
słyszysz swoją samotność
Myśl odszeptuje trwogę
Strony świata gubią cię jak tułacza

Więc w jedną rękę weź słońce
w drugą – biel brzezin
Ukołysz w sobie świat
i pozwól skrzypcom rozwinąć świt

rys. J. Topolska-Uliasz

Na okładce: Karolina Brzezińska ze SP nr 14 - V Przegląd Twórczości Artystycznej Krośnieńskich Szkół, Str.2 -1. Stanisława Celińska w recitalu *Piękny świat*, 2. Marek Wiatr – wystawa malarstwa w Saloniku KBP, 3. Uczestnicy XII konkursu *Sacrum w literaturze i sztuce*, 4. Grupa MoCarta w *Koncertie dla Elizy*, 5. Wernisaż wystawy Marleny Makiel Hędrzak i Janusza Hędrzaka w Galerii Szarej, 6. Zespoły artystyczne RCKP w koncercie *Wszystkiego najlepszego dla pań*. Fot. W. Turek

CROSCENA

Krośnieńska Scena Kultury

Wydawca: Regionalne Centrum Kultur Pogranicza
38-400 Krosno, ul. Kolejowa 1,
tel. 13 432 18 98, 13 432 09 97
e-mail: crosцена@rckp.krosno.pl
www.rckp.krosno.pl

Redakcja: Anna Bryła, Waclaw Turek

Skład komputerowy: Krzysztof Zygarewicz

Druk: Hedom, Krosno, tel. 13 432 02 02

Nakład: 500 egz.

Crosцена w wersji internetowej dostępna na stronie

www.rckp.krosno.pl w zakładce Crosцена

ISSN 1731-0296

W numerze:

3. Witryna RCKP

Wystawy
Polecamy
Szkolna twórczość
artystyczna...

Paweł Matelowski

20-lecie Klubu Literackiego
Z 40-letniej działalności
amatorskiego...

Wacław Turek

**12. Z dziejów krośnieńskiej
oświaty**

14. Przeczytane

**20. Poezja rzeszowskiego
oddz. ŻLP**

22. Sylwetki – Jacek Wnuk

Wacław Turek

25. BWA

Dni autorskie

25. Muzeum Podkarpackie

Huculszczyzna jako
inspiracja..

Robert Kubit

Karpacka Troja zaprasza
w czerwcu

Dawid Iwaniec

27. Muzeum Rzemiosła

Posumowanie projektu
„Dobre sąsiedztwo...”

Lukasz Stachurski

Od ucznia do mistrza –
szewstwo i ...

Bożena Paradysz

Krośnieńskie spotkania
z podróżnikami

Dorota Piwka

29. KBP

Wystawa malarstwa Marka
Wiątra

Nie spaceruj z czarnym psem.

Jan Tulik

Kochaliśmy się 47 lat.

Joanna Łach

32. Konkursy

**OFERTA SZKOLENIOWA NARODO-
WEGO CENTRUM KULTURY W 2011
ROKU SKIEROWANA DO PRACOW-
NIKÓW SEKTORA KULTURY**

KOMUNIKACJA I PROMOCJA

- PLANOWANIE I REALIZACJA KAMPANII INTERNETOWEJ DLA DZIAŁAŃ KULTURALNYCH (28 - 30 III)
- PR W INSTYTUCJACH KULTURY (7- 9 XI)

ZARZĄDZANIE PROJEKTEM KULTURALNYM

- PRZYGOTOWANIE, ZARZĄDZANIE I EWALUACJA PROJEKTU (12 -15 IV)
- FUNDUSZE UE
- ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROJEKTÓW KULTURALNYCH (7- 9 IX)

FINANSE W KULTURZE

- DOSKONALENIE KOMPETENCJI MENEDŻERA
- ZARZĄDZANIE ZESPOŁEM (10 -13V)
- SZTUKA WYSTĄPIEŃ PUBLICZNYCH (9 -10 VI)
- ORGANIZACJA KONTROLI ZARZĄDCZEJ W INSTYTUCJACH KULTURY (24-26 X)

SEMINARIA DLA TRENERÓW

I KONSULTANTÓW:

- ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROJEKTÓW (23 - 24V)
- BUDOWANIE PARTNERSTW MIĘDZYINSTYTUCJONALNYCH (19 -20 IX)

PRAWO W KULTURZE

- PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH DLA INSTYTUCJI KULTURY (3 - 5 X)

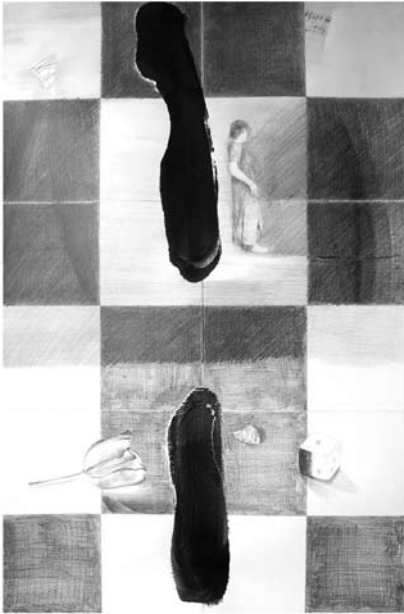
**MIĘDZYNARODOWY PROJEKT
SZKOLENIOWY**

- SZKOLENIE DLA MENEDŻERÓW KULTURY
- SZKOLENIE DLA KONSULTANTÓW DS. STRATEGICZNEGO ROZWOJU INSTYTUCJI KULTURY

Więcej informacji na www.kadrakultury.pl

w y s t a w y

3 - 31 marca

*Zwierciadło człowieka***Marlena Makiel Hędrzak i Janusz Hędrzak**

Marlena Makiel Hędrzak ur. w 1968 roku w Krośnie. Studia w Instytucie Wychowania Artystycznego UMCS w Lublinie. Dyplom w Pracowni Rysunku prof. Stanisława Góreckiego, w roku 1995. Obecnie pracuje w Zakładzie Rysunku na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego, na stanowisku profesora nadzwyczajnego. Zorganizowała kilkanaście indywidualnych wystaw rysunku i malarstwa, brała udział w kilkudziesięciu wystawach zbiorowych w kraju i zagranicą. Działalność artystyczna w zakresie rysunku, malarstwa i grafiki projektowej. Autorka tomu poezji „Linia” (Kraków 2000).

Janusz Hędrzak ur. w 1967 roku w Rymanowie. Studiował na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego. Dyplom w 2007 roku w Pracowni Malarstwa prof. Marka Pokrywki i dr Antoniego Nikła. Jest autorem tomu poezji „Wnętrze” (Krosno, 1997). Prowadzi działalność artystyczną w zakresie malarstwa, rysunku oraz grafiki projektowej.

17 marca – 15 kwietnia

**Wystawa fotografii Shangtuf Image & Art Club of Taizhou,
Zhejiang, Chiny**

Miasto Taizhou leży w prowincji Zhejiang we wschodnich Chinach przy ujściu rzeki Ling Jiang do Morza Wschodniocchińskiego.

W ekspozycji uczestniczy 24 artystów z Chin, którzy stanowią jedną z najlepszych na świecie grup artystycznych. Członkowie grupy w ubiegłym roku otrzymali ponad 4000 akceptacji wystawienniczych i zdobyli ponad 100 medali na konkursach oraz przeglądach fotograficznych organizowanych na całym świecie. Fotoklub, do którego należą zaliczany jest wg rankingów Międzynarodowej Federacji Sztuki Fotograficznej (FIAP) i Photographic Society of America (PSA) do dziesiątki największych i najbardziej utytułowanych fotoklubów na świecie. Wystawa prezentuje prace autorów zawieszonych pomiędzy tra-

dycją, przeszłością i refleksją, ale także uważnie patrzących w przyszłość. Ze zdjęć przemawiają emocje. Ich bohaterowie roześmiani czy zadumani wzbudzają sympatię. Są naturalni, ciepłi i życzliwi. Znika dystans tysięcy kilometrów i różnic kulturowych. Widzimy kraj piękny, lecz pełen kontrastów, ciekawy i różnorodny. Nie ma w tym jednak żadnego przekłamania. Zdjęcia są prawdziwe, należy pamiętać, że ukazują one przede wszystkim kulturę, tradycję i ludzi. Obejrzenie tej niecodziennej wystawy pozwoli zapoznać się z kierunkami, którymi podąża fotografia Zhōngguó (中國) czyli Państwa Środka.

Wystawa zorganizowana pod patronatem Fotoklubu Rzeczypospolitej Polskiej.

23 marca, godz.19.00**koncerty za ...kurtyną**

GG Amos - amerykańska gitarzystka i wokalistka z San Francisco, Randy Odell - drums (USA), Łukasz Gorczyca - bass (Polska), Jacek Prokopowicz - hammond (Polska)

30 marca, godz.17.00

„Andropauza - męska rzecz” czyli zdecydowana odpowiedź na „Klimakterium”
Syndykat Artystyczny w Krakowie

31 marca, godz.10.00

56. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski eliminacje powiatowo – rejonowe

3 kwietnia godz.16.00**Pejzaże Muzyki**

„Nie tylko Jezioro Łabędzie” spektakl baletowy – Teatr Muzyczny w Lublinie

8 kwietnia godz.19.00**Pejzaże Muzyki**

Raz, Dwa, Trzy... - największe przeboje zespołu

12 kwietnia, godz.10.00

„Tropem współczesnej poezji”
VII Konkurs recytatorski dla uczniów szkół podstawowych

12 kwietnia, godz.19.00**Pejzaże Muzyki**

„Chopin a la Musset” - koncert kameralny na scenie

14 – 19 kwietnia**X Krośnieńskie Dni Tańca**

Koncert Tańca Współczesnego, wystawa fotografii „Taniec obrazów - obraz

tańca”, promocja tomiku poezji „Zatańczona przestrzeń” /14 IV
Krakowski Teatr Tańca/ 16 IV
10 - lecie Zespołu Tańca Współczesnego STRE CZ/19 IV

17 kwietnia, godz.10.00**VI Kiermasz Wielkanocny**

Stoły wielkanocne z tradycyjnymi, świątecznymi potrawami regionalnymi, rękodzieło artystyczne: pisanki, kraszanek, palmy, serwety, stroiki, ogłoszenie wyników VII konkursu „Wielkanocne Tradycje Pogranicza – Palma, Pisanka, Wieniec”

17 kwietnia, godz.15.00

Czytanie przy ekranie - cykl filmowy dla najmłodszych widzów z rodzicami. Projektacja bajki poprzedzona jest czytaniem jej fragmentu/ *artKino*

17 kwietnia, godz.18.00**Pejzaże Muzyki**

„Siedem ostatnich słów Chrystusa Zbawiciela na krzyżu” Olgierd Łukaszewicz z towarzyszeniem kwartetu smyczkowego *Kościół OO. Franciszkanów*

Sieć kin studyjnych i lokalnych

15 – 17 kwietnia, godz.19.30

2 DNO w Kinie – przegląd filmów psychologicznych *O trudnych relacjach*
„JA TEŻ”, ZAGUBIENI W MIŁOŚCI”,
„ADAM”

opr. ab

SZKOLNA TWÓRCZOŚĆ ARTYSTYCZNA NA SCENIE RCKP

Po pięciu latach nieobecności - spowodowanej remontem i rozbudową Krośnieńkiego Domu Kultury - na zdecydowanie większą i nowocześniejszą, ale wciąż posiadającą tego samego ducha otwartości i gościnności scenę Regionalnego Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie powrócił Przegląd Twórczości Artystycznej Krośnieńskich Szkół. Poprzednie edycje przeglądu, którego premiera miała miejsce dziesięć lat temu (w 2001 r.) cieszyły się ogromnym zainteresowaniem w środowisku szkolnym.

Głównymi celami przeglądu są możliwość prezentacji i konfrontacji dorobku artystycznego krośnieńskich szkół w dziedzinie tańca, teatru, muzyki i plastyki, a także motywowanie społeczności szkolnej do twórczego rozwoju własnych zainteresowań artystycznych oraz podejmowania nowych wyzwań związanych z aktywnym uczestnictwem w kulturze. Organizatorom Przeglądu zależy na zbudowaniu najszerzej z możliwych płaszczyzn wymiany doświadczeń, nawiązaniu i rozwoju dotychczasowej współpracy pomiędzy szkołami i RCKP, a w konsekwencji promocja uzdolnionych uczniów i ich osiągnięć w dziedzinie kultury.

Regionalne Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie, mając przekonanie, że organizacja poprzednich edycji Przeglądu w latach 2001- 2004 spełniła swoją rolę inspiracyjną, twórczą i integracyjną w działaniach artystycznych szkół, w bieżącym roku podjęło trud organizacji przeglądu z poszerzeniem o szko-

ły ponadgimnazjalne. Do udziału w tegorocznej edycji Przeglądu zgłosiła się rekordowa liczba 17 szkół - z czego 12 szkół w kategorii muzycznej, 13 szkół w kategorii teatralnej, 9 szkół w kategorii tanecznej oraz 15 szkół w kategorii plastycznej.

3 marca 2011 r. na scenie RCKP zaprezentowały się szkolne zespoły muzyczne i taneczne, a tydzień później - 10 marca 2011 r. szkolne zespoły form teatralnych. Wystawa konkursowa części plastycznej (będąca Przeglądem najciekawszych, najoryginalniejszych prac) była dostępna dla zwiedzających w Galerii RCKP do 18 marca 2011 r. czyli do końca trwania przeglądu. Zwieńczeniem V Przeglądu Twórczości Artystycznej Krośnieńskich Szkół był Koncert Galowy (18 marca), w którym na scenie pojawiło się 15 zespołów. Wszystkie szkoły biorące udział w Przeglądzie otrzymały dyplomy uczestnictwa oraz upominki rzeczowe. W trakcie koncertu ogłoszono również werdykty przeglądowych komisji artystycznych oceniających poszczególne części przeglądu.

Jesteśmy pod ogromnym wrażeniem zaangażowania i autentycznej pasji, która motywuje uczniów do działań twórczych. Doceniamy wkład pracy nauczycieli, instruktorów i opiekunów szkolnych zespołów artystycznych w odkrywaniu i rozwój uczniowskich talentów w dziedzinach tańca, teatru, muzyki i plastyki.

Paweł Matelowski

20 - LECIE KLUBU LITERACKIEGO

Norwid twierdził, że poeta się jest, nie bywa. Przyboś odwrotnie – utrzymywał, że poeta się bywa, nie jest. Tymczasem o przyjęciu jednej z powyższych tez decydują prawdopodobnie różne kryteria. Na Podkarpaciu mieszka spora grupa osób piszących, głównie poezję. Niektórzy piszą częściej, inni niemal okazjonalnie. Poziom artystyczny tych utworów również jest różny. Jedno jest pewne: piszą poezję, często na dobrym poziomie, jak to już określili krytycy, a co udokumentowały liczne publikacje prasowe i książkowe.

Wróćmy jednak do istoty tematu. W 1977 roku zebrała się grupa piszących i zrzeszyła w Korespondencyjnym Klubie Młodych Pisarzy. Tak wspomina tamten czas poeta, prozaik, krytyk literacki - Jan Tulik: *Wraz z Waclawem Turkiem oraz z nieżyjącym już lekarzem Zdzisławem Tenetą, założyliśmy pierwszą w historii Krosna grupę literacką „Pogórze”, w ramach działających wówczas Korespondencyjnych Klubów Młodych Pisarzy. Pewnie dzięki temu w Krośnie możemy mówić o pewnej „tradycji literackiej”. Organizowaliśmy comiesięczne spotkania, na które zapraszaliśmy pisarzy z całej Polski, by prowadzili warsztaty literackie – nasi autorzy powierzali im wiersze i goście wyrażali swoje zdanie o walorach owych tekstów literackich. W klubie tym byli piszący od Gorlic po Bieszczady. Prowadzono ożywione rozmowy o sztuce, później towarzyskie spotkania, podczas których może najszczerzej dyskutowano o literaturze i swoim miejscu na mapie literackiej Polski. Gościliśmy wybitnych i znanych literatów, m.in. Piotra Kuncewicza, Tadeusza Śliwiaka, Romana*

Śliwiaka. Także ludzi pióra środowiska rzeszowskiego, z ówczesnym prezesem tamtejszego oddziału ZLP, Zbigniewem Domino. W naszych spotkaniach brali również udział: Andrzej Żmuda – ówczesny redaktor miesięcznika „Okolice”, Mieczysław Łyp – członek rzeszowskiej grupy literackiej „Gwoźnica”, Zbigniew Krempf i Jan Grygiel – dziennikarze „Nowin Rzeszowskich”. Właśnie tworząc ów klub „Pogórze” z początku byliśmy jakby filią „Gwoźnicy” (nazwa pochodzi od miejscowości urodzenia Juliana Przybosa), jednak nasze aspiracje doprowadziły do pełnej autonomii, „Pogórze” pozostało klubem krośnieńskim. Potem nastąpiła stagnacja. Ale chyba w 1990 roku: spotkałem Ryszarda Sudykę, dyrektora Wojewódzkiego Domu Kultury. Zaproponował mi założenie klubu literackiego i tak się zaczęło. Założyłem w marcu 1991 roku Klub Literacko-Artystyczny, przy którym funkcjonowała mała oficyna wydawnicza „Kalliope”. W 1999 r. działalność tę pod nieco zmienioną nazwą, Klub Literacki przejął poeta i fotograf Wacek Turek, pracę tę kontynuuje do dziś.

Do poetów z tamtych lat, którzy do dzisiaj związani są z klubem zaliczyć należy: Bronisławę Betlej, Jana Belcika,

Leona Chrapko, Janusza Gołę, Józefa Janowskiego, Ryszarda Kulmana, Jana Luszną i Tadeusza Masłyka.

Jakie są owoce pracy klubu? To ocena jego dokonań wewnątrz środowiska literackiego, jak też z pozycji „centrum”. Wielu piszących może się poszczycić nagrodami i wyróżnieniami w konkursach literackich. W obecną działalność klubu wpisane są m.in. wiosenne i jesienne biesiady poetyckie, promocje wydawanych tomików, prezentacja dorobku w miesięczniku *Croscena* wydawanym przez RCKP. Do tej pory wydano 10 almanachów poetyckich /*Chyba warto, Światło cienia, Tekst do pejzażu, Zasłonięte Tajemnice, Furki niedomknięte, Smak migdałów, Wobec światła, Do pierwszego zdziwienia, Echem minionych snów, Na dwoje stół*/, prezentujących utwory członków klubu. Ostatnie edycje zawie-

rają również poezję poetów pogranicza: z Bardejowa na Słowacji, z Ukrainy i Węgier. Do udanych przedsięwzięć należy też zaliczyć, organizowany w ramach działalności klubu Ogólnopolski Konkurs Poetycki o „Lampę Ignacego Łukasiewicza” wspierany finansowo przez Gminę Krosno. Odbyło się 11 edycji konkursu, a prace nadsyłali również poeci środowisk polonijnych.

Zmienia się czas, ludzie, struktury organizacyjne. A jak daleko sięgnąć pamięcią, twórcy zawsze potrzebowali rozmów we własnym gronie, spotkań, aby pomówić o nowych dokonaniach w sztuce bliskiej swego podwórka i sztuce świata – „globalnej wioski”.

Wacław Turek

Z 40- LETNIEJ DZIAŁALNOŚCI AMATORSKIEGO RUCHU FOTOGRAFICZNEGO W KROŚNIE

Środowisko krośnieńskich fotoamatorów zapoczątkowało swoją działalność w 1970 roku. Powstało wówczas Krośnieńskie Towarzystwo Fotograficzne zrzeszające blisko 40 członków z regionu Podkarpacia. Byli to ludzie różnych zawodów, różniący się wiekiem jak też doświadczeniem w tej dziedzinie sztuki. Do najaktywniejszych amatorów fotografii należeli m.in. **Jan Grudysz, Stanisław Nawracaj, Stanisław Pater, Stefan Domagała, Leonard Olbrycht, Zbigniew Lorenc, Waclaw Turek, Jan Jurek, Marek Głowiński, Grzegorz Kapuściński, Jerzy Wygoda, Andrzej Drozd, Robert Leniowski, Władysław Sęp, Wiesław Braja, Bolesław Bajorski, Witold Wierzbiański,**

Jerzy Bryła, Tadeusz Gierlach, Jacek Kucy, Cezary Żelechowski, Tomasz Kasprzyk, Marian Żyła, Stanisław Lis, Tadeusz Pudelko. Brali oni udział w konkursach oraz wystawach w kraju i za granicą. W 1974 roku KTF ogłosił pierwszą edycję ogólnopolskiej wystawy pn. „Co robią Polacy?”, przy współudziale Centralnej Agencji Fotograficznej w Warszawie, pod patronatem Ministerstwa Kultury i Sztuki, a także Federacji Amatorskich Stowarzyszeń Fotograficznych w Polsce. Zarówno celowość wysiłków KTF, jak i kontynuowania imprezy potwierdził uznany publicysta Juliusz Garztecki, pisząc m.in. *„Każdy ośrodek twórczości fotograficznej poszukuje własnego oblicza,*

Wernisaż wystawy w WDK w Krośnie (1983 r.)

W ramach współpracy kulturalnej między naszym województwem a koszyckim otwarta została w Krośnie wystawa członków klubu fotograficznego „Cassovia” z Koszyc. N/z – członkowie Krośnieńskiego Towarzystwa Fotograficznego w czasie wiedzania wystawy.

własnej specjalizacji. Ale cóż, dopiero gdy – jak w Krośnie – specjalizacją jest zamysł na skalę ogólnopolską, zaspokajający potrzeby całego kraju. I gdy – jak w Krośnie – realizuje go Towarzystwo i niewielkie, i bynajmniej niezasobne”.

Drugim z ważniejszych przedsięwzięć, zorganizowanym wspólnie z Naczelnym Zarządem Lasów Państwowych był konkurs fotografii przyrodniczej „Piękno krajobrazu leśnego”, na który w pierwszej edycji nadesłano przeszło 1300 prac. Dobrze układała się też współpraca z Wojewódzkim Domem Kultury. Jej rezultatem było utworzenie stałej galerii fotograficznej. Towarzystwo rozpoczęło współpracę ze Studium Kulturalno-Oświatowym. Zaowocowało to min. zorganizowaniem tzw. „Konfrontacji fotograficznych”, w których uczestniczyli studenci, wykładowcy i członkowie KTF. Twórczość fotograficzna osób zrzeszonych w KTF eksponowana była m.in. w Galerii Fotografii w Piwnicy

Staromiejskiej przy Rynku 6 oraz w witrynie sklepu „Foto-Optyki”. Zdjęcia były publikowane w prasie centralnej i regionalnej, nagradzane na różnych konkursach w kraju i za granicą. Wydawano również fotokronikę województwa krosnieńskiego, katalogi pokonkursowe: „Co robią Polacy”, „Krosno – miasto, w którym żyjemy”, „Krosno w fotografii i poezji” oraz „Piękno krajobrazu leśnego”. Liczne wystawy prezentowane były nie tylko w Krośnie, lecz także w innych miejscowościach regionu, w istniejących wówczas zakładowych placówkach kultury i uzdrowiskach. Członkowie Towarzystwa brali udział w wielu wystawach ogólnopolskich, m.in. w Biennale Fotografii Artystycznej w Łodzi (1979) Jan Jurek i Stanisław Pater otrzymali dyplom „Najlepszego fotoamatora” za całokształt twórczości. Fotografie Stanisława Patera były eksponowane podczas Salonu Fotografii Artystycznej w Singapurze, w Gale-

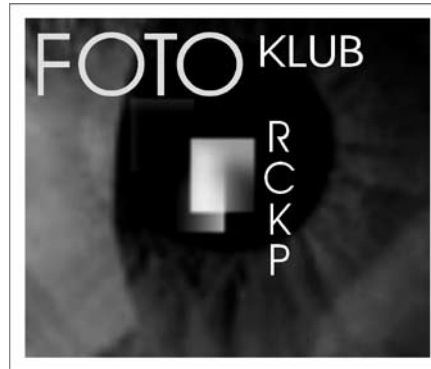

riach Fotografii w Czechosłowacji oraz we Francji.

Nawiązano wtedy pierwsze kontakty z Fotoklubami w Koszycach, Bardejowie i we Vranowie na Słowacji. W jesieni 1984 roku fotograficy spotkali się na wspólnym międzynarodowym plenerze. KTF i Wojewódzki Dom Kultury w Krośnie przy współudziale Centralnego Ośrodka Metodyki Upowszechniania Kultury w Warszawie był organizatorem warsztatów twórczych dla instruktorów fotografii i filmu. Wykładowcami byli min. Zbigniew Tomaszczuk, Andrzej Różycki, Janusz Tylman, Jerzy Busza.

Kolejny rozdział działalności datuje się od marca 2001 roku, kiedy Krośnieńskie Towarzystwo Fotograficzne przekształciło się w Fotoklub z siedzibą w Krośnieńskim Domu Kultury, obecnie Regionalne Centrum Kultur Pogranicza. Stanowi on kontynuację poprzedniej, długoletniej i bogatej działalności amatorskiego ruchu fotograficznego w środowisku krośnieńskim. Klub nadal organizuje prezentację własnego dorobku oraz twórców z zewnątrz. Członkowie różnią się wiekiem i doświadczeniem, wielu z nich to dawni członkowie KTF. Należy podkreślić, że klubowa działalność z uznaniem zapisuje się w środowisku fotograficznym naszego regionu oraz pogranicza.

Kontynuowana jest współpraca z fotoklubami na Słowacji: w Bardejowie, Humennem, Koszycach, Rużomberku oraz z węgierskim fotoklubem w Miszkolcu. Plenery i wystawy stały się elementami stałych kontaktów i wzajemnego poznawania kultur pogranicza. Na jednym z plenerów gościli m.in.: prezes Związku Fotografików Słowackich **Lubomir Schmida** oraz prezes Związku Pol-

skich Artystów Fotografików **Mariusz Wideryński**.

Zeszłoroczna wystawa fotoklubu zatytułowana „Trzecim okiem” prezentowana była w Krośnie i dwukrotnie w Sarospátak na Węgrzech. Część z tych zdjęć brała udział w Konfrontacjach Fotograficznych w Rzeszowie, gdzie otrzymała wyróżnienie wśród 22 fotoklubów województwa podkarpackiego.

Z okazji 10- lecia Fotoklubu w kwietniu br. w RCKP obejrzeć będzie można wystawę prezentującą najnowszy zestaw zdjęć. Wydany zostanie jubileuszowy katalog, który pozostanie trwałym śladem wspólnej działalności.

Oprócz Fotoklubu RCKP w Krośnie kształcenie amatorów fotografii nadal prowadzi Państwowe Pomaturalne Studium Kształcenia Animatorów Kultury i Bibliotekarzy. Od 2006 roku działają również: Krośnieńskie Kółko Fotograficzne „Kuźnia światła” z siedzibą w Spółdzielczym Domu Kultury, w szerokim aspekcie fotografię propagujący Ogólnopolski Portal Internetowy GFO-TO.PL, a od ubiegłego roku działalność swą rozwija internetowy FotoKlub FOTOKROSNO.PL

Wacław Turek
Prezes Fotoklubu RCKP

KURS OŚWIATOWO -SPOŁECZNY W KROŚNIE

Na zdjęciu: **A. Karol Więcek** – kierownik szkoły w Szczepanówce, **B. Władysław Olbrycht** – kierownik szkoły w Rogach

W czasie od dnia 25- 30 listopada 1929 roku odbył się w Krośnie (woj. lwowskie) kurs oświatowo - społeczny, urządzony staraniem Rady Szkolnej Powiatowej za inicjatywą inspektora szkolnego p. Wiktora Urbańskiego przy pomocy Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego oraz Tymczasowego Zarządu Powiatowego i Okręgowego Towarzystwa Rolniczego w Krośnie.

W kursie tym wzięło udział nauczycielstwo powiatu krośnieńskiego i stryżowskiego, ponadto uczęszczali na kurs kandydaci V kursu seminarjum nauczycielskiego. Ogólna liczba słuchaczy wynosiła 51 osób. Wykłady obejmowały 48 godzin. Prelegentów wykladało dwudziestu.

W wykładach znakomicie opracowanych położono nacisk na podniesienie kultury rolnej, sadownictwa i hodowli bydła; uwzględniono znaczenie spółdzielczości mleczarskiej i jajczarskiej kraju; podnieszono znaczenie wychowania fizycznego, przysposobienia wojskowego oraz jednoczenie młodzieży w Związkach Strzeleckich; podano całokształt prac oświatowych, poczyniła T. S. L., zwrócono uwagę na działalność organizacji w strażach pożarnych; omawiano kulturalny wpływ Związku Teatrów i Chórów Ludowych na terenie Małopolski, a przedstawiciel Naczelnego Zarządu Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych

podkreślił wybitne znaczenie nauczyciela - oświatowca w szkole i w środowisku pracy pozaszkolnej.

Cały kurs był tak obmyślany i przeprowadzony, że przyniósł największą korzyść nauczycielstwu, pracującemu wśród mas ludu rolniczego i robotniczego. Nauczycielstwo miało możliwość przekonać się o znaczeniu swej pracy pozaszkolnej i utwierdziło się w przekonaniu, że tą drogą krocząc, przyczyni się do podniesienia mocarstwowej potęgi Ojczyzny i wykuje Jej świetlaną przyszłość i dobrobyt gospodarzy.

Dano temu mocny wyraz podczas pożegnalnego zebrania towarzyskiego, nie szczędząc serdecznych słów uznania i podziękowania dla organizatora kursu, inspektora szkolnego p. Urbańskiego, władz powiatowych, jako też prelegentów i organizacji przez nich reprezentowanych.

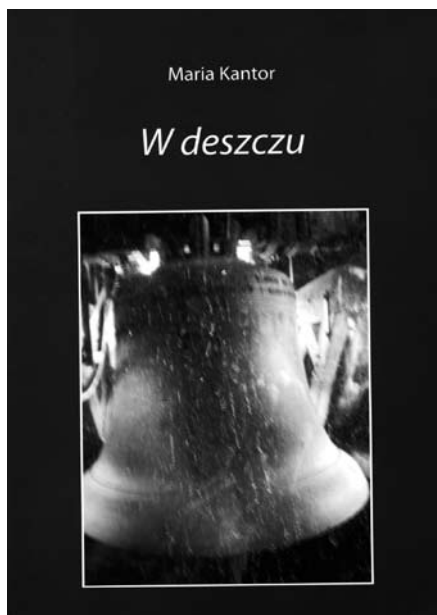
Tekst w wersji oryginalnej z Ilustrowanego Tygodnika Rolniczego Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego nr 7 „Zagroda Wzorowa -Przewodnik Kółek Rolniczych”. Kraków - Lwów, 16 lutego 1930. Ze zbiorów Zbigniewa Więcka.

Od redakcji: Jeśli ktoś z Czytelników rozpozna osoby na fotografii prosimy o kontakt, tel. 13 43 21898 wew. 150

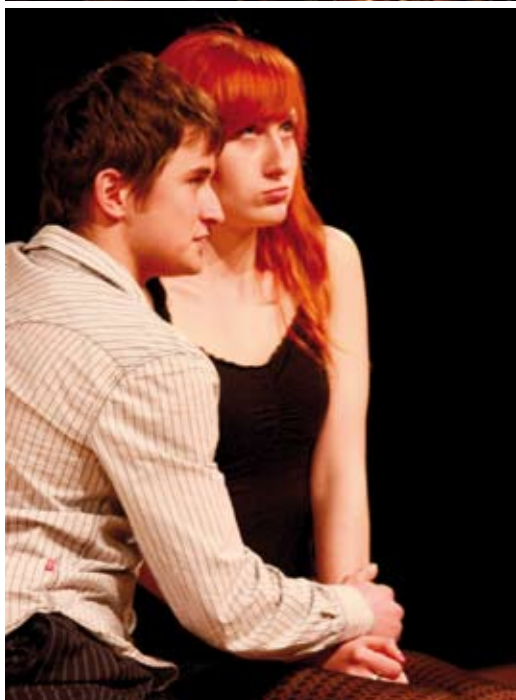
Metryka księdza Zbigniewa Czuchry pochodzi z Krosna z roku 1934. Nowicjat odbył u księży Salezjanów w Dębowcu, a po studiach w Krakowie został wyświęcony w roku 1968. Przez pierwsze trzy lata był na placówce duszpasterskiej w Trzciance Lubuskiej, w latach 1971- 79 duszpasterz w Rzeszowie, a później (1979- 85) wychowawca nowicjuszy i kleryków w Dębowcu i Krakowie. Przez sześć lat „proboszczował” w Gdańsku-Sobieszewie, a od 1995 w Dębowcu. Kapłaństwo od zawsze wiąże z działaniami kulturalnymi i twórczością poetycką; organizuje wieczory poetycko-muzyczne, wydaje tomiki wierszy, publikuje artykuły. Mimo tak wielu narzuconych sobie powinności, znajduje czas na spotkania z przyjaciółmi i pouczające dyskusje.

Wydawca: Europrint Rzeszów

Poetka urodzona w Jaśle, absolwentka UJ w Krakowie. Obecnie mieszka w Krakowie. Jej wiersze publikowane są w almanachach i antologiach literackich. Oprócz wielu tematów, którymi dzieli się w tymże tomiku, słychać w wierszu „Dusza i wiatr” wydobywające się z jej duszy wołanie: *Pochowajcie mnie na wzgórzu, gdzie wieje wiatr / od Dukielskiej Przełęczy (...)* *Pochowajcie mnie na tym wzgórzu, bo muszę czasami / przewietrzać swoją duszę, wystawić ją na wiatr / tak zima, lodowaty, że duszy pewnie zamrznie oddech / i spadnie szronem / na jodłę / przy rodzinnym domu. Będę bliżej.* Maria Kantor bierze czynny udział w życiu literackim Krakowa. Uczestniczyła w Konkursie Poetyckim o „Lampę I. Łukasiewicza” w RCKP w Krośnie; zdobyła III miejsce *Wydawnictwo Towarzystwa Słowaków w Polsce, Kraków 2010*

20-LECIE
PRACY ARTYSTYCZNEJ
MACIEJA LUŚNI

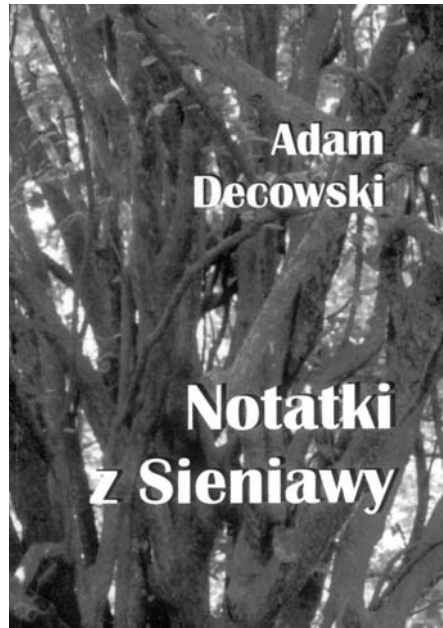
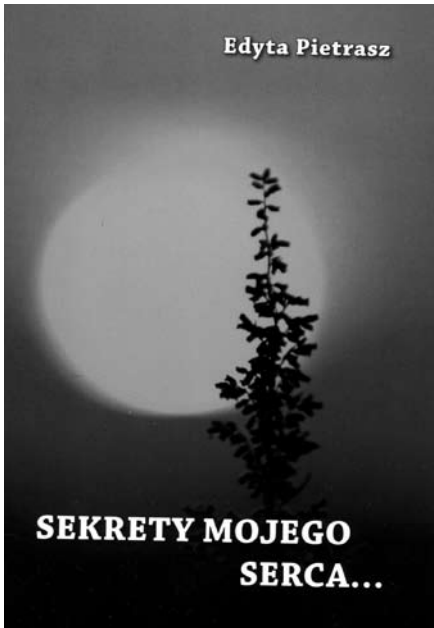

WSZYSTKIEGO NAJLEPSZEGO
KONCERT ZESPOŁÓW
ARTYSTYCZNYCH RCKP

Autorka przyszła na świat w 4 dniu wiosny 1976 roku. Może dlatego w jednym z wierszy pisze: *Za plecami słońca / Nad siwe strzechy / Nieście ptaszęta / pogłoski wiosny...* We wstępie czytamy: *Po raz kolejny sięgam w głąb mojej duszy aby zdradzić sekrety mojego życia.* Debiutowała w tygodniku „Plon”, a jej wiersze od kilku lat ukazują się w kwartalniku „Głos Niebylca”. Jest laureatką konkursu poetyckiego „O laur Wagi i Miecza” w Strzyżowie. W jej poezji odnajdujemy przywiązanie do miejsca urodzenia, do przeżytych tu godzin, dni, lat. Widzimy powstające w oczach poetki obrazy zapisane pamięcią o tych rodzinnych stronach. W wierszu „Nasze miasto” pisze: *Jest takie miejsce, zwyczajnie wyśnione / Gdzie cieszą oczy podmiejskie wzgórza / Drzewa wiążą krawaty zielone / U stóp uliczka / - tamta nieduża !.* Wydawnictwo i Drukarnia Diecezji Rzeszowskiej 2009

Adam Decowski – poeta, fraszkopisarz, aforysta urodził się w 1948 r. w Sieniawie. Swoje utwory publikował w czasopiśmie polonijnych w Australii i USA oraz w kilkunastu antologiach. Jest członkiem rzeszowskiego oddziału Związku Literatów Polskich. Za osiągnięcia w dziedzinie literatury uhonorowany m.in. „Złotym Piórem” ZLP, Nagrodą Wojewody Rzeszowskiego Zarządu Województwa Podkarpackiego oraz Nagrodą Specjalną przyznaną przez MKiDN. Jak pisze we wstępie dr Hanna Krupińska-Lyp, wiersze prowadzą czytelnika przez różnorodne, bardzo ważne etapy życia, pokazują nieuchronność, ale i ból rozstania z rodzinnym domem. Prawdą jest iż są to teksty bardzo osobiste, silnie osadzone w biografii ich autora.

Wydawnictwo Oświatowe FOSZE,
Rzeszów2009

opr. WaT

CZŁONKÓW RZESZOWSKIEGO ODDZIAŁU ZWIĄZKU LITERATÓW POLSKICH

Stanisława Kopiec

ROBACZYWY OWOC

Zdrowaś Mario...
Czy jeszcze zdrowa?
Ja już jestem
do niczego.
Bołą stawy
i słabiutkie serce.

Łaskiś pełna...
Ja też na łasce,
ale łaska łasce
nierówna.

Pan z Tobą...
A ja bez syna.
Oddał mnie
do domu starców.

Robaczywy owoc
mojego żywota

Marta Świdarska- Pelinko

POGODZENIE Z LOSEM

Rozłożyłeś Panie
Mój ból na raty
Ale zdołałam się pogodzić z losem
Rozumiem
Cierpienie ma swój cel
Z pokornym zachwytem nad każdym dniem
Spokojnie chwytam
Kolejne jutro

Małgorzata Żurecka

TRWANIE

Jestem pustym kościołem,
z którego odleciał
ostatni anioł goryczy,
trwam na spowiedzi
i twarz ukrywam w dłoniach.
Boleściwa Matka
z synem na kolanach
patrzy na mnie oczyma nadziei
i pogodzenia.
Nauczyłam się już
takiej miłości
choć jej nie rozumiem.

Teresa Paryna

NAD BIESZCZADZKIM MORZEM

Po tamtej stronie lustra -
słońce podobne do broszki
i Trzecia C wesoło - smutna
na dnie skazanej wioski...
Długie wakacje nadziei,
wielkie plecaki marzeń...
Potem to wszystko diabli wzięli
pod zimnym płaszczem zdarzeń.
Życie pomknęło serpentynami
drwiąc z naszej filozofii.
Ale w depresjach i z zawałami
kochali nas nasi chłopcy!...
A potem nagle odeszli -
wiedną samotne dziewczyny...
Tak przyszłość przechodzi w przeszłość
przez senne połoniny.

Ryszard Mścisz

MŁODA POETKA

staranie uczesała słowa które dojrzały
soczystą zielenią w jej uroczej głowie
uczucia umieściła na wyciągniętej dłoni
gładkie przybrane we wstążeczki metafor

potrafiła rozkosznie się cieszyć każdą nowo
odkrytą rzeczą która dopiero kiedyś
obróci się w zwyczajność
i czasem co biegnie niespiesznie
bo ma czas przed sobą

wsiadła w pojazd do krainy poezji bez kufrów
geniuszu wielkich poetów wyuczonyj formy
na wiersz czuła tylko jak pulsuje
czerwień róży i listek kołysze się
w ramionach wiatru

oddychała miarowo taktem słów
wyobraźnią doprawionych dla smaku
skradzionym obrazem co zrodził się w duszy
niosąc młodość jak wiersz tryumfalnie

Dawida Ryll

PRZYJDA WIERSZE

Rdzawe kasztany w jednej białej plamce na skroni
skrzętnie ukryły kiście majowych marzeń
Wszakże można z nich jeszcze wydobyć
światło wiosennych nocy
i cierpliwie wysłuchać wierszy
- przysiadły się w bliskiej samotności
ze skargą na nerwowo drepczące lata

Zdzisława Górską*Zbigniewowi Dominie*

SŁOWA

usłyszałam
dobrze że jesteś
to wszystko

słowa uniosły mnie
ponad zmęczenie
spóźnienie

i niosły w długą
podróż pamięci

aż stałam się ważna
w gwarze świata
tą chwilą

Janina Ataman-Gąsiewicz

x x x

nasza miłość
nie wstydzi się
zmarszczek
ani siwych włosów

jest pozbawiona
jadu zazdrości

nie zasypia po nocach
i chodzi na palcach
po skrzypiącej podłodze

ma troskę w oczach
i wsłuchuje się w oddech

nasza miłość
nie pierwsza
nie jedyna

DAĆ SZANSE SWOIM PASJOM

Jacek Wnuk, absolwent fotografii wydziału operatorskiego Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi i Geografii Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie. Ukończył fotografię w PP-SKAKiB w Krośnie. Rozpoczął studia doktoranckie w Instytucie Nauk o Ziemi UMCS w Lublinie z zakresu geografii Karpat, które przerwał.

Studując rozwijał swoje pasje podróżnicze. Od wielu lat przemierza wschodnio-karpackie bezdroża, czego efektem są jego prace dyplomowe, wystawy i pokazy slajdów. Twórca i redaktor portalu KarpatyWschodnie.pl działającego od 2007 roku, który skupia pasjonatów i ludzi podejmujących różnorodną działalność w Karpatach Wschodnich na terenie Polski, Ukrainy i Rumunii.

Odkąd pamiętam – mówi Jacek Wnuk - do robienia czegoś ciekawego czy podejmowania wyzwań popychała mnie siła, o której trudno mi mówić. Jednak w praktyce wyglądało to tak, że pasjonowałem się wieloma dziedzinami. Myślę, że stwierdzenie „Dajmy szansę swoim pasjom” jest tu bardzo trafione, w połączeniu z odrobiną determinacji i czasu, taka pasja przeradza się w coś więcej. Przeradza się w pracę zawodową i styl życia. Realizacja reportażu z trudno dostępnych miejsc to nie tylko powstałe fotografie. Przygody, poznani ludzie i sytuacje zaistniałe w trakcie realizacji reportażu to coś co kształtuje człowieka. Fotografia tutaj nie zastępuje słowa, lecz bardziej emocje, które towarzyszą sytuacjom. Tragedie ludzkie w Czeczenii, pomarańczowa rewolucja

fol. W. Turek

na Ukrainie, czy ciężkie życie Huculów to tematy, które niosły ze sobą wiele niebezpieczeństw. To tematy, które wymagały oprócz przygotowania typowo fotograficznego również przygotowania na innych płaszczyznach. Z uwagi na to, że udało mi się wrócić z każdej z wypraw to powiem, że dramatycznie nie było. Lecz w trakcie realizacji tych fotografii, było wiele chwil mrożących krew w żyłach, ale to wątek na oddzielną rozmowę.

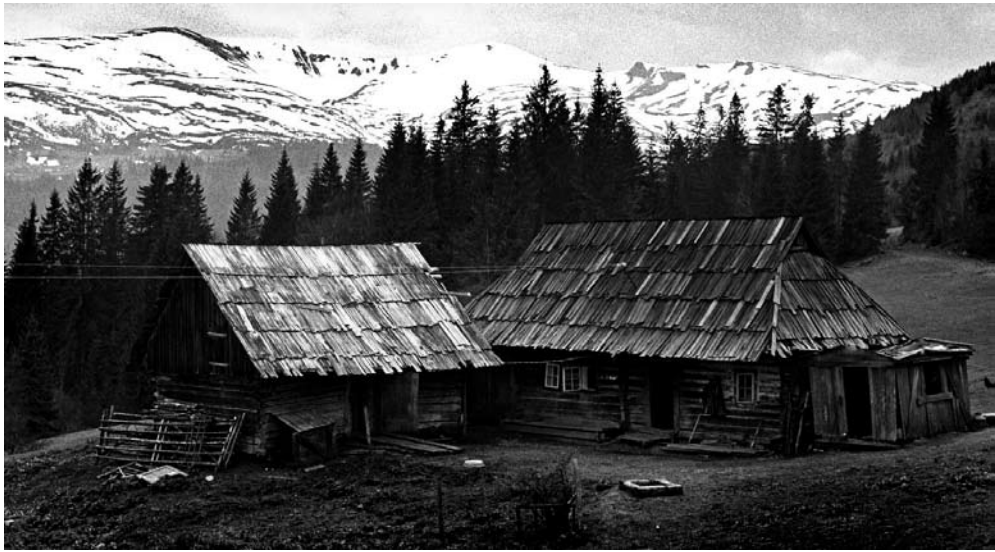
Dzika przyroda i ogromne przestrzenie, jak stwierdza, dają możliwość oderwania się od codzienności, inspirują do fotografowania, wzbudzają podziw i szacunek, lecz zmuszają do myślenia o przetrwaniu i co najważniejsze dają namiastkę wolności. Oczywiście fotografia jest dziedziną sztuki, ale w tej kwestii Jacek Wnuk nie chce się wypowiadać. Poza elementami artystycznymi fotografia wg niego to w dużej mierze sprawy techniczne. Uważa, że nie trzeba być artystą, aby robić fotografie na wysokim poziomie. Obserwacja światła, motywu, ruchu, ekspresji i świadome połączenie tego w kadr, przy zastosowaniu odpowiedniej perspektywy, głębi ostrości i ekspozycji pozwala robić dobre zdjęcia. Po dodaniu do tego odrobiny emocji powstają wspaniałe, robiące wrażenie fotografie, ale czy są one artystyczne...?

Wyprawy fotograficzne to zupełnie coś innego niż wyjazd turystyczny. Często są po prostu ciężką pracą, dającą dużo wrażeń i zadowolenia. Autor uważa, że każda wyprawa jest inna, niesie różne możliwości i zagrożenia, dlatego dogłębne poznanie własnego sprzętu i wypracowanie swojego systemu radzenia sobie w trudnych sytuacjach fotograficznych daje pewność dobrych zdjęć.

Zapytany jakie plany kryje w swoim plecaku, któremu zapewne nie da odpocząć stwierdził:

Aby realizować swoje pasje, fotografować i wyruszać na wyprawy nie mogę zaniedbywać życia rodzinnego czy zawodowego, staram się łączyć codzienność z marzeniami, wyprawami i fotografią. Pomimo tego, że w ubiegłym roku nie odbyłem dalekiej wyprawy, systematycznie realizuję tematy karpackie związane z moim portalem dotyczące wątków Karpat Wschodnich Ukrainy i Rumunii. Tereny górskie tych krajów dają możliwość poczucia smaku dzikiej przygody. Rozległe pasma, głębokie doliny, ogromne odległości ze znikomą infrastrukturą turystyczną stanowią wyzwanie, wobec którego nie pozostaję obojętny.

Jedną z wielu wypraw tak wspomina: *Kiedy nastąpiła sroga zima, karpackie grzbiety od dawna już zasypane śniegiem i nieustannie smagane wiatrem odstraszały żywego ducha. Wtedy to właśnie wybraliśmy się w ukraińskie Karpaty, aby zмагаć się z niedostępną dziką przyrodą. Przemierzając główny grzbiet góry z biwakami w namiocie, po kilku dniach zmarznięcia i przewiani nieustannie wiejącym wiatrem zaczęliśmy się zastanawiać nad zejściem w dół. Decyzja ta potwierdziła się błyskawicznie po wiadomości sms, którą odebrałem: „Kochanie patrz na pogodę, ma być -10, a odczuwalna nawet do -30 (to sobota i niedziela), śnieg w sobotę i niedzielę rano, prędkość wiatru ok. 30, przewaga chmur niskich. Buziaki”. Pomimo tego, że pogoda nas nie rozpieszczała w ciągu całego wyjazdu błysnęło słońce rozświetlając zasypane śniegiem połoniny i przewiane występy skalne. W trakcie*

tej wyprawy udało się sfotografować wilka przemykającego przez grań.

Myszę o kolejnych wyprawach fotograficznych. Z uwagi na moje upodobania planuję wyjazd do azjatyckich krajów Jedwabnego Szlaku. Obecnie jest to plan dość odległy, lecz jak w większości pomysłów to tylko kwestia czasu i determinacji. Pasja fotograficzna dużo zmieniła w moim życiu. Realizując fotoreportaż czy fotografię podróżniczą zetknąłem się z wieloma innymi wątkami, musiałem się nauczyć radzić sobie w trudnych sytuacjach nawet zagrożenia życia i zdrowia. Wysoki poziom adrenaliny w tego typu sytuacjach nie zastąpi niczego innego. Może to właśnie jest ta siła, która skłania mnie do podejmowania wyzwań.

Jacek Wnuk był organizatorem i uczestnikiem wielu wypraw popularnonaukowych w trudno dostępne tereny Ukrainy, Rumuni, Białorusi, Rosji i Maroka. Jest pracownikiem PWSZ w Krośnie. W trakcie studiów pracował jako wolon-

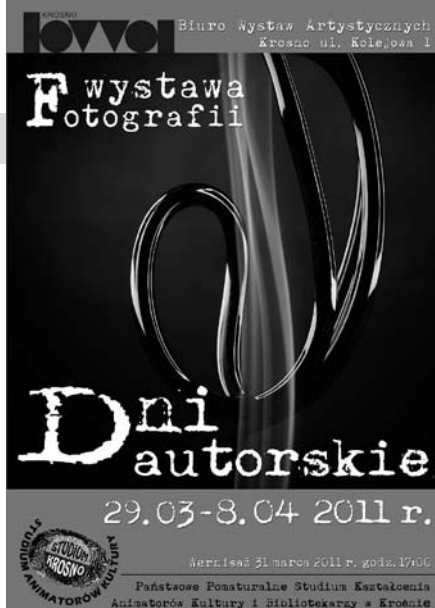
tariusz w Międzynarodowej Inicjatywie Humanitarnej w Czeczenii. Współautor tekstów albumu fotograficznego „Huculszczyzna” autorstwa Krzysztofa Hejke, z którym od lat przemierzał ukraińskie Karpaty. Autor indywidualnych wystaw fotograficznych: *Droga na Kaukaz* (2002), *Takie życie* (2002), *Magiczne Karpaty* (2004), *Pustynne Maroko* (2010).

I nagroda w IV Ogólnopolskim Festiwalu Diaporam Cyfrowych Szczecin 2009, za diaporamę zatytułowaną „Zapomniana Czeczenia”, Nagroda Dyrektora BWA w Krośnie w Ogólnopolskim Biennale Fotografii Krosno 2000 „Miasto i Ludzie”, III nagroda w Międzynarodowym Konkursie Fotograficznym „Oblicza Ziemi”, Wrocław 2001.

Rozmowę przeprowadził Wacław Turek

BWA

Jak co roku zaprezentowane zostaną prace słuchaczy II roku Fotografii. Wystawa obejmie sześć różnych tematów fotograficznych, tj. portret, pejzaż, architekturę, detal, martwą naturę oraz temat krośnieński. Do obejrzenia będzie 150 czarno - białych zdjęć wykonanych analogowo i w technice cyfrowej. Wernisaż odbędzie się 31 marca o godz. 17.00 w siedzibie Biura Wystaw Artystycznych w RCKP przy ul. Kolejowej 1.

MUZEUM PODKARPACKIE

14 kwietnia – 31 lipca

„Huculsczyzna jako inspiracja twórczości i filozofii Stanisława Vincenza”

W ramach Międzynarodowego Festiwalu Huculskiego „Słowiańska Atlantyda” w 40. rocznicę śmierci Stanisława Vincenza, Muzeum Podkarpackie zaprasza do obejrzenia wystawy poświęconej temu wybitnemu pisarzowi i jego związkom z Huculsczyzną.

Celem prezentacji jest upowszechnienie postaci i spuścizny Stanisława Vincenza oraz popularyzacja Huculsczyzny, jednego z najbardziej atrakcyjnych obszarów Karpat. Program Festiwalu wpisuje się także w obchody „Roku Czesława Miłosza”, który nazywał Vincenza „ostatnim mędrcem XX w.” oraz prekursorem idei integracji europejskiej i porozumienia pomiędzy Wschodem i Zachodem Europy.

Stanisław Vincenz urodził się w 1888 r. w Słobodzie Rungurskiej koło Kołomyi na Huculsczyźnie, zmarł na emigra-

cji w 1971 r. w Lozannie. Był prawnikiem francuskiego emigranta Charles'a-François de Vincenza. Ojciec pisarza był jednym z pionierów przemysłu naftowego w Słobodzie Rungurskiej. Matka Zofia, z domu Przybyłowska, pochodziła ze starej szlacheckiej rodziny właścicieli majątku Krzywórnia na Huculsczyźnie. Vincenz w dzieciństwie był wychowywany przez huculską nianię Pałahnę Slipenczuk-Rybeneczuk. Uczęszczał do gimnazjum w Kołomyi i Stryju. Studiował na Uniwersytecie Lwowskim i Wiedeńskim m.in. prawo i filozofię, z której uzyskał doktorat. W okresie I wojny światowej walczył pod Haliczem i we włoskich Dolomitach. W latach 20. był redaktorem miesięcznika „Droga”, gdzie publikował eseje z filozofii religii. We wrześniu 1939 r. został aresztowany przez NKWD i osadzony w sowieckim więzie-

niu w Stanisławowie. Zwolniony wiosną 1940 r., opuścił huculski Bystrec i w maju przedostał się z rodziną przez Czarnohorę na Węgry. Po wojnie zamieszkał w alpejskiej miejscowości La Combe de Lancey pod Grenoble we Francji. W tym okresie współpracował z paryską Kulturą. Zgromadził wokół siebie wielu pisarzy, m.in. Czesława Miłosza, dla którego był mistrzem duchowym.

Prochy tego wybitnego prozaika, eseiisty, miłośnika i znawcy Huculszczyzny zostały 14 grudnia 1992 r. sprowadzone na krakowski cmentarz na Salwatorze. Dopiero w 2008 r. nad grobem Stanisława i Ireny Vincenzów po raz pierwszy w historii zabrzmiały dźwięki trembit huculskich, na których zagrali Huculi z Werchowyny.

Wystawa obejmuje pokaz 60 fotografii związanych ze Stanisławem Vincenzem, jego rodziną i Huculszczyzną. Zdjęcia

pochodzą ze zbiorów Joanny (dziennikarka) i Andrzeja (syn pisarza, profesor emeritus slawistyki na Uniwersytecie w Getyndze) Vincenzów, mieszkających w Heidelbergu w Niemczech. Jest to część dużego zespołu fotografii, które zostały przeniesione i ocalone w maju 1940 r. w trakcie ucieczki rodziny Vincenzów z Czarnohory, będącej pod okupacją sowiecką na Węgry. Uzupełnieniem ekspozycji jest pokaz zabytków sztuki huculskiej z przeł. XIX i XX w., wzbogacony przykładami strojów huculskich, grafiki oraz cennym zbiorem obiektów ikonograficznych. Po wernisażu wystawy organizatorzy zapraszają na „Wieczór Vincenzowski”.

Podsumowaniem całej imprezy będzie pokaz polskiego filmu z 2000 r. Śladami Vincenza w reżyserii Waldemara Czechowskiego.

Robert Kubit

KARPACKA TROJA ZAPRASZA W CZERWCU

Znamy oficjalną datę otwarcia Skansenu Archeologicznego Karpacka Troja w Trzcinicy! Obiekt zostanie udostępniony turystom podczas trzydniowej imprezy inauguracyjnej, która odbędzie się w dniach 24 – 26 czerwca 2011 r.

Otwarcie Karpackiej Troi – placówki muzealnej, która jako pierwsza w Polsce łączyć będzie walory tradycyjnego skansenu archeologicznego z nowoczesnym i przyjaznym turystom pawilonem wystawowym – planowane było na począ-

tek lipca 2010 r. Plany organizatorów pokrzyżowała powódź, która nawiedziła południowe rejony kraju w czerwcu 2010, dotkliwie niszcząc należący do Skansenu teren parku archeologicznego. Odbudowa obiektu została ukończona z końcem zeszłego roku, co pozwoliło muzealnikom na rozpoczęcie prac przy montażu ekspozycji i wyposażaniu obiektu. Prace te potrwają do czerwca br., zaś pierwsi turyści będą mogli odwiedzić Karpacką Troję niemal dokładnie w rok po powodzi.

Jan Gancarski – dyrektor Muzeum Podkarpackiego w Krośnie – podkreśla, że data ta, przypadająca w tym roku na okres czerwcowego długiego weekendu, została wybrana po konsultacjach z Urzędem Marszałkowskim w Rzeszowie – organizatorem Muzeum Podkarpackiego w Krośnie – tak aby z jednej strony zapewnić udział w imprezie jak największej liczby odtwórców, z drugiej natomiast umożliwić przyjazd do Trzciny z odleglejszych części Polski i z zagranicy. Dla lokalnej społeczności stanowić będzie ona z kolei świetny pretekst do pozostania na miejscu i zorganizowania

swoich planów wypoczynkowych wokół otwarcia obiektu.

W chwili obecnej trwają ostatnie ustalenia dotyczące programu imprezy. Jego najważniejszą częścią w dalszym ciągu pozostanie z pewnością festyn archeologiczny, w którym wezmą udział rekonstruktorzy dawnych rzemiosł i członkowie bractw rycerskich z całej Polski. Będzie to pierwsza edycja festynu, który jako wydarzenie coroczne na stałe wejdzie do kalendarza największych imprez archeologicznych organizowanych w naszym kraju. Oprócz niego szykowana jest także specjalna niespodzianka, dzięki której otwarciu Karpackiej Troi ma na długo zapasać w pamięć. Szczegóły programu znane będą do końca lutego, jednak już teraz organizatorzy zapewniają, że dokładają wszelkich starań, aby niezależnie od wieku, każdy turysta, który odwiedzi w tych dniach Skansen spędził w Karpackiej Troi wyjątkowe chwile. Najnowsze doniesienia z Karpackiej Troi śledzić można poprzez oficjalną stronę internetową skansenu pod adresem www.karpackatroja.pl.

David Iwaniec

MUZEUM RZEMIOSŁA

Piwnica PodCieniami

Podsumowanie projektu „Dobre sąsiedztwo - współpraca kulturalna Krosna i Prešova”

26 lutego br. w Piwnicy PodCieniami odbyło się uroczyste podsumowanie projektu współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Podkarpackiego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013. Uczestnicy polsko-słowa-

ckich działań i zaproszeni goście spotkali się na wystawie podsumowującej projekt. Ewa Mańkowska – dyrektor Muzeum Rzemiosła w Krośnie otwierając wystawę podkreśliła, że projekt, którego realizacja dobiegła końca, obejmował szereg różnorodnych działań. Ich celem było zaakcentowanie znaczenia kultury i sztuki jako bodźców przyczyniających się do znoszenia barier w rozwoju

*Podsumowanie projektu – Krosno, 26. 02. 2011
Na zdj. E. Mańkowska i Ł. Stachurski.
fot. M. Kus*

społeczeństw pogranicza. Projekt miał również na celu promocję wydarzeń artystycznych, a także tradycyjnych rzemiosł w obszarze pogranicznym. Dodatkowo wzmocnił atrakcyjność Krosna i Prešova, przyciągając koneserów sztuki i turystów spragnionych wrażeń kulturalnych. Łukasz Stachurski – koordynator projektu z ramienia Muzeum Rzemiosła przedstawił zebranym rezultaty projektu

17 marca – 13 maja

Od ucznia do mistrza – szewstwo i rzemiosła skórnicze

Od ucznia do mistrza to cykl wystaw poświęconych historii rzemiosł związanych z funkcjonowaniem miasta Krosna – od czasów średniowiecza po współczesność. To historia korporacji rzemieślniczych oraz ich znaczenia na przestrzeni wieków. Po cieszących się dużym zainteresowaniem wystawach poświęconych piekarstwu i cukiernictwu tematem przewodnim w tym roku będzie szewstwo, kuśnierstwo i pozostałe rzemiosła skórnicze. O krośnieńskim cechu szewskim, będącym cechem łączonym, zachowały się informacje jeszcze z I. poł. XV w.

„Dobre sąsiedztwo – współpraca kulturalna Krosna i Prešova”, do których należą: organizacja 6. Międzynarodowego Biennale Artystycznej Tkaniny Lnianej „Z krosna do Krosna” i Konkursu Debiuty 2010 – w Polsce i na Słowacji, organizacja konferencji naukowej *Tradycje tkackie pogranicza polsko-słowackiego*, baza danych ginących zawodów pogranicza polsko-słowackiego, organizacja wystawy „Dobre sąsiedztwo – współpraca kulturalna

Krosna i Prešova” podsumowującej projekt oraz wydawnictwa i katalogi. W ramach projektu zakupiono środki trwałe usprawniające działania projektowe.

Realizacja projektu wzmocniła, utrwaliła i podniosła poziom polsko-słowackiej współpracy pomiędzy instytucjami kultury oraz stworzyła nowe perspektywy ciekawych, wspólnych działań z zakresu kultury i turystyki polsko-słowackiego pogranicza.

Lukasz Stachurski

Współczesne dzieje szewców zrzeszonych w cechu zamykają dwa nazwiska – ostatnimi bowiem mistrzami rzemiosła szewskiego byli Andrzej Szmyd, prowadzący swój zakład w Rynku, i Józef Pilut, który prowadził warsztat przy ulicy Słowackiego. Jest to więc kilka wieków historii, po której pozostały ślady w postaci narzędzi, okrawków surowca, wyrobów i dokumentów.

Szewstwo i pokrewne rzemiosła skórnicze stanowiły zawód trudny, uciążliwy i – poza kuśnierstwem – nieszczęśliwie dochodowy. Aż do drugiej połowy

XIX w. wszystkie prace wykonywane były ręcznie, przy użyciu praktycznie tych samych narzędzi, których używano w Egipcie w XIV w. p.n.e. Na wystawie udało nam się zgromadzić eksponaty pochodzące głównie z XIX i XX w., łącznie z maszynami, które ułatwiały produkcję od 1845 roku.

Dzisiaj obserwujemy powrót mody na rękodzielnictwo, ubrania i akcesoria szy-

te ręcznie to oznaka stylu i zamożności – wystarczy wspomnieć, że para butów „obstalowana” na miarę to wydatek rządu kilkuset - do kilku tysięcy złotych. Pokonawszy kwestie finansowe natknąć się możemy jednak na inny, większy problem – znalezienie majstra szewskiego, który mógłby owe buty wykonać.

Bożena Paradysz

22 marca, godz.18.00

Krośnieńskie Spotkania z podróżnikami „Pik Pobedy i Elbrus Race”

Gościem będzie Aleksandra Dzik, która na swoim koncie ma m.in. pierwsze polskie kobiece wejście na jedną z najniebezpieczniejszych gór świata – Pik Pobedy (7439 m n.p.m.). Ponadto jako pierwsza Polka dokonała wejść na wszystkie 5 siedmiotysięczników byłego ZSRR (Pik Pobedy, Chan Tengri, Pik Somoni d. Kommunizma, Pik Korżeniewskiej, Pik Awicenny d. Lenina), uzyskując prestiżowy tytuł Śnieżnej Pantery. W 2010 r. jako pierwsza kobieta ukończyła zawody Elbrus Race na najdłuższej trasie Extre-

me, ustanawiając zarazem kobiece rekord w biegu na szczyt Elbrusa – 5h 04min. Od szeregu lat zawodniczo uprawia narciarstwo wysokogórskie, w którym jej największe osiągnięcia to mistrzostwo Polski oraz Puchar Polski. W ubiegłym roku otrzymała nominację do nagrody środowisk wspinaczkowych „Jedynka” oraz nominację do nagrody „Travelery”. Aleksandra Dzik opowie o wejściu na najwyższy szczyt Tien-szanu, a także o zawodach Elbrus Race.

Dorota Piwka

KROŚNIĘŃSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

9 marca – 9 kwietnia

Wystawa malarstwa Marka Wiatra

Marek Wiatr - artysta, śpiewak, malarz, grafik. Absolwent Akademii Muzycznej w Krakowie w klasie śpiewu prof. Heleny Szubert – Słysz. Kształcił się także w Weimarze na kursach mistrzowskich pod kierunkiem światowej sławy barytona Pawła Lisitziana. Uczył się jednocześnie malarstwa u artysty malarza Stanisława Kochanka, a potem w Krakowie, w pracowni prof. Alojzego Siweckiego. Koncertuje w kraju i poza jego granica-

mi. Od kilku lat pełni funkcję dyrektora artystycznego Polskiego Festiwalu Narodowego w Żarnowcu.

Prezentowane w Saloniku obrazy Marka Wiatra to przede wszystkim pełne urody podkarpackie pejzaże, najczęściej z posadowioną w nich dawną architekturą. Są to ginące już dwory czy kapliczki, drewniane kościółki. To obrazy pełne osobliwej nostalgii, ale i nuty radości - że to przecież polskie, podkarpackie,

„nasze”; że jeszcze możemy ślady tego piękna pokazać wchodzącym w życie pokoleniom. Publiczność docenia fakt malarskiego dokumentowania narodowych - w tym przypadku jednocześnie lokalnych - zabytków. - *Namalowałem*

kilka drewnianych kościółków, innych obiektów i one niebawem zniknęły: albo strawił je ogień, albo je rozebrano, aż ogarniał mnie strach, czy malować je nadal... - na poły żartował artysta mówiąc o swej twórczości w czasie wernisażu.

Jan Tulik

Nie spaceruj z czarnym psem. Czyli poezja Sarah Luczaj

W Saloniku Artystycznym odbyło się spotkanie z poetką i tłumaczką Sarah Luczaj. Spotkania z pisarzami mają jakby oczywisty cel, lecz w tym przypadku przybyła dodatkowa wartość – bezpośredni kontakt z inną kulturą, tradycją. Publiczność była zainteresowana jej pierwszym spotkaniem z Polską, jej zdaniem na temat naszej liryki. – *Może największe wrażenie wywarł na mnie Leśmian* - wyznała Sarah Luczaj. Interesująca to i ważna wypowiedź dla nas, Polaków, bowiem poezja Leśmiana jest pełna językowych pułapek, jest głęboko intelektualną mimo pozorowanej rustykalności. Czyli istotny, raz jeszcze wyartykułowany wniosek - wspaniałość poezji Leśmiana opiera się na jej uniwersalności, ważkości lirycznych przesłań. Pojawił się w czasie rozmów także wątek

psychologiczny. Wszak 23 lutego, kiedy odbyło się spotkanie, to „Światowy dzień walki z depresją”, a Sarah Luczaj prywatnie zajmuje się m.in. terapią. A pierwiastek psychologiczny w niektórych jej wierszach ma niejednokrotnie aspekt dominujący. *Każdy wiersz jest osobną częstką, i każda z nich zyskuje osobną formę, bo to temat i duch wiersza określają jego formalną stronę* - powiedziała poetka podczas rozmowy z czytelnikami.

Sarah Luczaj (1970) jest angielską poetką i tłumaczką, mieszka od 1997 r. na Podkarpaciu z mężem i córkami. Jej pierwszy tomik „An Urgent Request” ukazał się w 2009 r. Jej wiersze i tłumaczenia były publikowane w pismach literackich w St. Zjednoczonych i W. Brytanii. Publikowała także w Polsce (na polski tłumaczy swoje wiersze wraz Anią Wojciechowską), w almanachach i w pismach. Inne publikacje książkowe to: „This Line on the Map/Ta linia na mapie” - wraz z Ceciliją Wołoch i Waławem Turkiem oraz angielskie przekłady w tomiku haiku Roberta Naczasa „Trick of the Light/Gra przestrzeni”. Jej prace były nominowane do Dorset Prize 2005 (Tupelo Press), i na Pushcart Prize. Przetłumaczyła wiersze Poświatowskiej i przygotowała własny wybór jej poezji pt. „Transparent Skin”, przetłumaczyła także „Piosenki dla martwego koguta” ukraińskiego pisarza Jurija Andruchowycza. Sarah prowadzi

phot. W. Turek

okazjonalne warsztaty twórczego pisania i od czasu do czasu wbija swoje wiersze w ściany („Zero Meridian” – wystawa in-

stalacji w Krakowie, 1992). Pracuje jako psychoterapeuta.

Jan Tulik

„Kochaliśmy się 47 lat”. Życie Anny Milewskiej i Andrzeja Zawady

10 marca w Czytelnii Głównej odbyło się spotkanie z Anną Milewską, aktorką teatralną i filmową, poetką, która prezentowała wydaną w 2009 roku książkę „Życie z Zawadą”.

To opowieść o długoletnim i szczęśliwym związku aktorki z nieżyjącym już Andrzejem Zawadą - geofizykiem, taternikiem, alpinistą, sławnym himalaiistą, który jako pierwszy człowiek przekroczył zimą wysokość 7 tysięcy m. na szczycie Noszaka w Afganistanie, poza tym poprowadził zwycięską, zimową wyprawę na Mount Everest w 1980 roku. Jako geofizyk brał też udział w wyprawach PAN: do Wietnamu, na Spitsbergen i do Egiptu.

„Życie z Zawadą” to mój debiut prozatorski. Książka powstawała już po śmierci mojego męża, dosyć długo bo przez cztery lata (...) Nasze dwa życiorysy przeplatają się w niej. To biografia małżeństwa, dwóch osób, dwóch indywidualności. Ale to nie tylko opowieść prywatna, intymna, to również opowieść o historii współczesnego teatru i historii taternictwa, alpinizmu, himalaizmu - mówiła w czasie spotkania autorka.

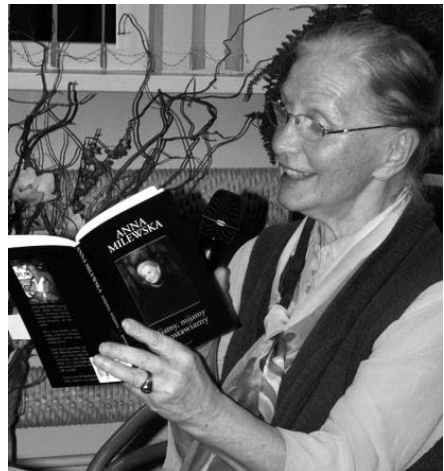
Anna Milewska szerokiej publiczności znana jest z licznych ról filmowych, telewizyjnych spektakli teatralnych i seriali. Ukończyła wydział historii sztuki na UW, po czym podjęła pracę w Muzeum Narodowym, następnie w spółdzielni pracy „Astra”.

Po studiach teatralnych zaangażowana została do Teatru im. Stefana Żeromskiego w Kielcach (1959-1961). W latach

1961-1963 aktorka łódzkiego Teatru Powszechnego. Występowała też w Teatrze Ziemi Mazowieckiej (1963-1965), w Teatrze Klasycznym (1965-1972). Przez wiele lat związana była z teatrem „Studio” w Warszawie, gdzie w reżyserii Józefa Szajny tworzyła świetne kreacje. Zagrała też sporo znaczących ról w teatrze telewizji. Wśród ról filmowych warto wymienić: „Olę” z „Żywota Mateusza” w reżyserii W. Leszczyńskiego i „Matkę Borgia” w „Faustynie” w reżyserii J. Łukaszewicza.

Podczas spotkania Anna Milewska czytała też swoje wiersze z tomu „Mijamy, mijamy, pozostawiamy” (2009). W zbiorze tym ciągle powraca motyw mijania - czasu, ludzi, odwiedzanym niegdys krajów. Widoczna jest również tęsknota za ukochanym mężem - Andrzejem Zawadą, z którym aktorka przeżyła 47 lat.

Joanna Łach

for. W. Cichon

ROCK OIL FESTIVAL - Krosno 30 kwietnia i 2 maja 2011

Festiwal odbywa się w ramach imprezy Balony nad Krosnem, a miejscem przesłuchań konkursowych jest mała scena na krośnieńskim lotnisku. Do udziału zapraszamy zespoły z regionu pogranicza, z Polski, Słowacji, Ukrainy, Czech, Węgier. Festiwal ma charakter konkursu dla grup wykonujących muzykę rockową, ma promować alternatywę dla muzyki popularnej oraz prezentować zespoły o wysokim poziomie muzycznym i arty-

stycznym. Odbywa się w dwóch etapach: eliminacje, wyłonienie uczestników festiwalu oraz przesłuchania konkursowe i wyłonienie zwycięzców. Zgłoszenia przyjmowane są **do 30 marca 2011 r.** w biurze Organizatora: Regionalne Centrum Kultur Pogranicza, 38-400 Krosno, ul. Kolejowa 1, tel. 13 4321898. Szczegóły, regulamin, karta zgłoszenia na www.rckp.krosno.pl

NAGRODA IM. OSKARA KOLBERGA „ZA ZASŁUGI DLA KULTURY LUDOWEJ”

Muzeum im. Oskara Kolberga w Przysusze, Oddz. Muzeum Wsi Radomskiej zaprasza do zgłaszania kandydatur do ogólnopolskiej nagrody im. O. Kolberga „Za zasługi dla kultury ludowej.” Nagroda ta jest formą uhonorowania dorobku artystycznego i wybitnych osiągnięć twórców ludowych, naukowców, badaczy i popularyzatorów oraz osób, instytucji i organizacji wspierających rodzimą kulturę na obszarze Polski.

Patronat nad przedsięwzięciem sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Regulamin, wniosek, załącznik na stronie www.wrota.podkarpackie.pl. Wnioski należy przysyłać **do 31 marca 2011 r.** na adres organizatora: Muzeum im. Oskara Kolberga w Przysusze Al. Jana Pawła II 11 26-400 Przysucha tel. 48 675 22 48; e-mail: muzeum.ok@muzeum-radom.pl. Więcej informacji na www.muzeum-radom.pl/

KONKURS FOTOGRAFICZNY „NAJLEPSZE ZDJĘCIE KONCERTOWE”

Konkurs ma charakter otwarty, technika wykonania zdjęć jest dowolna. Ilość zgłoszonych zdjęć jest ograniczona do 10. Prace należy wysyłać na e-mail: festival.atr@gmail.com w postaci pliku „jpg” o rozdzielczości 300 dpi **do 15 kwietnia 2011** podając swoje imię i nazwisko, adres, telefon. W konkursie mogą wziąć udział prace niepublikowane (dopuszcza się ich wcześniejszą prezentację w Internecie). Spośród biorących udział w kon-

kursie jury wybierze 5 osób, które będą fotografować wydarzenia IX Festiwalu Muzyki Niemechanicznej „Around The Rock”. Fotorelacja z festiwalu zostanie zaprezentowana w MOK w Czerwionce -Leszczynach (Organizator). 22 IV br. na stronie www.atrfestival.pl zostanie opublikowana lista nagrodzonych fotografików. Wręczenie nagród 25 VI 2011r. podczas Festiwalu Muzyki Niemechanicznej „Around The Rock”.

Julia Habrat, Gimnazjum Katolickie w Krosnie, Africa, Inny

- Projekty graficzne
- Druk offsetowy i cyfrowy
- Wielkoformatowy druk solwentowy
- Reklamowe i ozdobne torby papierowe

www.hedom.pl

DRUKARNIA
HEDOM

38-400 KROSNO, ul. Kletówki 54a, tel./fax 13 432 02 02, e-mail: biuro@hedom.pl

GALERIA JEDNEGO ZDJĘCIA Dariusz Wik